

**ROZWÓJ NOWOCZESNEJ EDUKACJI I NAUKI –
STAN, PROBLEMY, PERSPEKTYWY
UTYLITARNE WARTOŚCI BADAŃ NAUKOWYCH**

Pod redakcją naukową:
Jan Grzesiak, Ivan Zymomrya, Wasyl Ilnytskyj

**РОЗВИТОК СУЧАСНОЇ ОСВІТИ І НАУКИ:
РЕЗУЛЬТАТИ, ПРОБЛЕМИ, ПЕРСПЕКТИВИ
УТИЛІТАРНА ЦІННІСТЬ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ**

За науковою редакцією:
Ян Гжесяк, Іван Зимомря, Василь Ільницький

ТОМ XIII

**Konin – Uzhorod – Przemyśl – Cherson
Конін – Ужгород – Перемишль – Херсон
2022**

Червоношапка М., Гнип І., Голодівський М. Актуальність вдосконалення сенсомоторних реагувань у процесі підготовки здобувачів вищої освіти спеціальності «Правоохоронна діяльність».....	159
Чехратова О. Формування навичок медіаграмотності студентів – майбутніх учителів іноземної мови.....	161

ФІЛОЛОГІЯ. СОЦІАЛЬНІ КОМУНІКАЦІЇ

Бортун К. Мовні засоби експресивності в жіночих періодичних журналах.....	164
Вербицька В. Походження іншомовних слів у мовній палітрі сучасної української пісні (на прикладі творчості: Go-A, KAZKA, Khayat, Антитіла, The Hardkiss, Один в каное).....	167
Весельська Р., Туришева О. Терміносистема німецькомовного екодискурсу: типові ознаки, тенденції розвитку.....	169
Гоян О., Хоменко І., Фоменко В., Миленька Л. Організація журналістської освіти в екстремальних умовах.....	170
Devitska A. Approaches to Second Language Acquisition.....	176
Демченко В. Білінгвізм і медіапростір.....	178
Есенова Е. Особливості фонетичної інтерференції.....	180
Зимомря І., Жовтані Р. Німецькомовна еміграційна література: штрихи рецептивного дискурсу.....	183
Іванишин Н., Коровчук О. Типологія контрасту в романі Дари Корній «Троян-зілля».....	185
Калинич І. Методика «перевернутого класу» як сучасна студентоорієнтована навчальна стратегія.....	188
Калініченко Т. Діяльнісний підхід у навчанні іноземним мовам у закладах вищої освіти.....	191
Мамедова К., Будко А. Особливості вживання та функціонування складних прикметників в сучасних британських та американських засобах масової інформації (на матеріалі журналів «The New Yorker», «The Spectator»).....	192
Моїсєєва Н., Овсяник С. Метафоризація у німецьких медичних текстах періоду пандемії COVID-19.....	194
Носа Б. Координати художнього стилю Філіппа Майєра.....	196
Рубчак О., Найдич С. Особливості лексичних трансформацій при перекладі транспортної термінології в міжнародних угодах ООН.....	198

СУСПІЛЬНІ НАУКИ. ПРИРОДНИЧІ НАУКИ

Бровко Н. Доброчесність як необхідна умова зниження корупційних ризиків в системі освіти.....	200
--	-----

Наталія БРОВКО
(Біла Церква, Україна)

**ДОБРОЧЕСНІСТЬ ЯК НЕОБХІДНА УМОВА ЗНИЖЕННЯ
КОРУПЦІЙНИХ РИЗИКІВ В СИСТЕМІ ОСВІТИ**

Загальна політика щодо запобігання та протидії корупції у сфері освіти і науки ґрунтується на принципах законності, прозорості, доступності, неупередженості, політичної нейтральності, толерантності, дотримання етичних норм, необхідності забезпечення доброчесності працівників Міністерства освіти і науки, закладів освіти, підприємств, установ та організацій, що належать до його сфери управління.

Наразі поняття доброчесність в сфері освіти є досить актуальним та проходить «червоною ниткою» через усі освітні нормативи. Так, Міжнародний центр академічної доброчесності розглядає академічну доброчесність як наявність таких цінностей, як чесність, довіра, справедливість, повага та відповідальність. У Кодексі етики Гарвардського коледжу зазначено, що члени спільноти коледжу зобов'язуються навчатися доброчесно, дотримуватися стандартів, які стосуються зазначення джерел інформації, збору та використання даних, а також визнавати внесок інших в ідеї, відкриття, інтерпретації та висновки [1]. У Законі України «Про освіту» академічною доброчесністю є сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень [2].

На сьогодні під доброчесністю варто розуміти також і чесне й повне виконання освітянином своїх обов'язків. Заклад освіти вважають доброчесним, якщо його діяльність та діяльність працівників підзвітна і компетентна, без витрат ресурсів на нечесні особисті потреби. Відповідно освітянин та й будь-який із стейкхолдерів є доброчесним, тобто якщо виконує свої обов'язки компетентно, чесно і всебічно. Дотримання доброчесності полягає у вимогливості до колег, до себе, роботодавця, інших суб'єктів освітнього процесу. Законодавство в освітній сфері вимагає від педагогічних, науково-педагогічних та наукових працівників у своїй діяльності посилатися на джерела інформації, які вони використовують, обов'язковим є дотримання авторського та суміжних прав, на них поширюються зобов'язання надавати достовірну інформацію про методики й результати досліджень, джерела використаної інформації. Академічна доброчесність поширюється й на учнів, студентів, які повинні дотримуватися академічної доброчесності та зобов'язані самостійно виконувати поставлені завдання. Дотримання принципів академічної доброчесності впливає на репутацію закладу освіти, тому усім учасникам освітнього процесу варто прагнути до реальних знань, що

надає заклад, тобто про рівень доброчесності варто судити як за таким рівнем знань так і за досягненням тих результатів, які він ставить перед собою. Тому важливо, щоб отримані результати відповідали рівню зусиль особистості, її знанням, умінням та навичкам.

Можна назвати ряд причин порушень доброчесності в освітньому середовищі. Одна з них це формальне ставлення до оцінювання, коли знання не вважаються цінністю в порівнянні з результатом, що тягне за собою корупційну складову. На перший погляд може здаватися, що доброчесність це лише не списування. Проте, ця проблема має більш глибоке коріння та містить в собі зародок корупційної складової. Можливість отримати позитивний результат не докладаючи зусиль, шляхом обману, формує у особистості негативне сприйняття дійсності, що поширюється й на інші сфери її життя. Бути академічно доброчесним таким чином, означає цінувати, поважати себе та оточуючих, розуміти, що навчання є процесом самоудосконалення, а не доведенням своєї переваги. Звідси – виховання в собі та вимога від інших чесності, справедливості та відповідальності, доброчесності та дотримання її у повсякденному житті є запорукою протидії корупції в освітній сфері.

Таким чином питання доброчесності є актуальним. Переконані, що доброчесність – це той інструмент, які може допомогти знизити рівень корупції та корупційних ризиків. Здійснюючи політику щодо реалізації цього принципу у Законі України «Про освіту» були закріплені види порушень академічної доброчесності, відповідальність за її порушення, порядок виявлення та встановлення фактів порушень академічної доброчесності. У продовження у 2016 році було затверджено План здійснення заходів щодо запобігання корупції в МОН, який був досить вдалим, однак вважаємо, що рівень виконання заходів щодо запобігання корупції визначається результатами їх реалізації, а нормативне закріплення бажання законодавця ще не є вирішенням проблеми. Доеднуючись до вирішення проблеми протидії корупції та запровадження принципів доброчесності в освітньому середовищі Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти (далі – НАЗЯВО) затверджено Рекомендації для закладів вищої освіти щодо розробки та впровадження університетської системи забезпечення академічної доброчесності, де визначено загальноприйняті світовою спільнотою стандарти здійснення освітньої та наукової діяльності здобувачами вищої освіти і співробітниками університету й створює середовище нульової терпимості до порушень академічної доброчесності та етики академічних взаємовідносин [4], що також носить дещо декларативний характер.

Намагаючись довести важливість дотримання принципу доброчесності у освіті НАЗЯВО залучає до цього процесу громадські інституції, що є позитивним моментом. Так створюється Школа доброчесності Національного агентства з питань запобігання корупції (далі – НАЗК), що стала продовженням успішної ініціативи «Антикорупційна школа» та в різні роки реалізовувалася Програмою розвитку ООН в Україні, проєктами USAID-Взаємодія, USAID-Долучайся! і Міжнародним фондом «Відродження». Мета школи є

зрозумілою - зрозуміти, як працює антикорупційна система в Україні; розібратися в антикорупційному законодавстві та специфіці його застосування на практиці; отримати поради від експертів НАЗК щодо професійного використання антикорупційних інструментів та ефективної комунікації з органом; вести відкритий діалог із НАЗК, але ці моменти вже є відомими, а практичні поради мають носити практичний характер їх використання та застосування на практиці. Тому повертаємось до декларування та формального вирішення проблеми.

Безсумнівно, намагання НАЗЯВО у створенні принципово нового доброчесного середовища, яке допомагає просвітити усю спільноту закладу вищої освіти стосовно значення академічної доброчесності та переконати людей у її важливості для успішного розвитку закладу вищої освіти й забезпечення якості освіти в цілому є надважливим. Небажання слідувати кращим світовим практикам в освітньо-науковій діяльності призводить не лише до порушень у виконанні професійних обов'язків, а й підриває довіру до якості освіти, наукових досліджень, їх авторитетності, призводить до марної витрати зайвих ресурсів і може завдати втрати іміджу університету [3].

Лише надання якісних освітніх послуг та набуття компетенцій із дотриманням принципів академічної доброчесності та етики академічних взаємовідносин, виключення можливості створення умов для отримання неконкурентних переваг здобувачам вищої освіти при навчанні дозволить побудувати нове освітнє середовище та знизить корупційну складову у ньому.

Таким чином, розуміння доброчесності в освітній сфері включає в себе не лише розуміння наявності та виховання позитивних особистісних характеристик бути академічно доброчесним, а й вимагає самокритики та відповідальності. Виховання доброчесності, справедливості, її дотримання у повсякденному житті є запорукою протидії корупції. Просвітницька діяльність є важливою, проте варто вживати заходи щодо практичної реалізації НАЗЯВО, НАЗК та іншими уповноваженими суб'єктами заходів щодо протидії корупції. Розробка таких Програм має бути пріоритетним завданням, а заходи щодо її реалізації відповідати реальній ситуації.

ЛІТЕРАТУРА

1. Офіс розбудови доброчесності при НАЗК. URL: <https://prosvita.nazk.gov.ua/blog/chomu-akademichna-dobrochesnist-vazhlyva>.
2. Закон України «Про освіту» від 5 вересня 2017 р. № 2145-VIII. Відомості Верховної Ради України. 2017. № 38-39. ст.380.
3. Національне агенство забезпечення якості вищої освіти. Офіційний сайт. URL: <https://naqa.gov.ua/академічна-доброчесність>
4. Рекомендації для закладів вищої освіти щодо розробки та впровадження університетської системи забезпечення академічної доброчесності. URL: <https://naqa.gov.ua/wp-content/uploads/2019/10/Рекомендації-ЗВО-система-забезпечення-академічної-доброчесності.pdf>